

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **163254** (13) **U**
(51) МПК (2026.01)
A01C 1/00
A01C 7/00
A01P 21/00

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНА ОРГАНІЗАЦІЯ
"УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ОФІС ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ"

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2025 02941	(72) Винахідник(и): Бурдига Віталій Миколайович (UA), Хоміна Вероніка Ярославівна (UA), Гаврилянчик Руслан Юрійович (UA)
(22) Дата подання заявки: 18.06.2025	
(24) Дата, з якої є чинними права інтелектуальної власності: 11.06.2026	(73) Володілець (володільці): ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ "ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ", вул. Шевченка, 12, м. Кам'янець- Подільський, Хмельницька обл., 32316 (UA)
(46) Публікація відомостей про державну реєстрацію: 10.06.2026, Бюл.№ 23	

(54) СПОСІБ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ ГРЕЧКИ

(57) Реферат:

Спосіб передпосівної обробки насіння гречки включає обробку стимулюючими речовинами, а саме біостимулятором, до складу якого входить K₂O - 0,8 %, Cu (EDTA) - 0,07 %, Zn (EDTA) - 0,06 %, Fe (EDTA) - 0,20 %, брасиностероїди - 0,0075 %, триаконтанол - 0,0075 %, органічні кислоти - 0,005 %, глікозиди – 0,0005 %, та вітаміни B₁ - 0,0005 %, B₂ - 0,0003 %, B₆ - 0,0001 %, B₁₂ - 0,0002 %, решта H₂O, в нормі 1,0 л/т.

UA 163254 U

Корисна модель належить до сільського господарства, а саме до рослинництва, і може бути використана для підвищення урожайності гречки їстівної.

Гречку вирощують, головним чином, як круп'яну культуру. Це єдина незлакова культура в групі зернових. Страви із гречаної крупи смачні, високопоживні, добре засвоюються і рекомендуються для дієтичного харчування. Середній хімічний склад плодів гречки, %; білка - 13,1, вуглеводів - 67,8, жирів - 3,1, золи - 2,8, клітковини - 13,1. Для гречки характерний високий вміст білків, які легко розщеплюються та засвоюються, вуглеводів і мінеральних речовин, особливо солей фосфору, кальцію і заліза [1].

У білку гречки переважають легкорозчинні глобуліни і глютаміни, тому він краще засвоюється і поживніший, ніж білок злакових культур. Білок повноцінний за амінокислотним складом [2].

Відомий спосіб передпосівної обробки насіння гречки, який полягає у 5-6 годинному його замочуванні у розчині хлориду 1-трифеніл-фосфонійметиленафталіну в концентрації 0,01 % [3].

Недоліками даного способу є те, що тривале замочування насіння вимагає спеціальних ємностей, що проблематично в умовах значних посівних площ гречки.

Найбільш близьким аналогом є спосіб вирощування гречки, у якому насіння гречки перед сівбою обробляють біофунгіцидом з рістстимулюючими властивостями Флавобактерин штам *Flavobacterium* sp. L-30 вміст 0,01 %, H₂O-99,9 %. [4].

Недоліком найбільш близького аналога є те, що обробку насіння необхідно проводити безпосередньо перед сівбою та уникати контакту із хімічними протруйниками, що унеможливує ефективну боротьбу із хворобами та не дозволяє раціонально організувати посівний процес.

В основу корисної моделі поставлена задача розробити спосіб передпосівної обробки насіння гречки.

Поставлена задача вирішується, ти що у способі передпосівної обробки насіння гречки включає обробку стимулюючими речовинами, згідно з корисною моделлю, використовують біостимулятор, до складу якого входить K₂O - 0,8 %, Cu (EDTA) - 0,07 %, Zn (EDTA) - 0,06 %, Fe (EDTA) - 0,20 %, брасиностероїди - 0,0075 %, триаконтанол - 0,0075 %, органічні кислоти - 0,005 %, глікозиди - 0,0005 %, та вітаміни B₁ - 0,0005 %, B₂ - 0,0003 %, B₆ - 0,0001 %, B₁₂ - 0,0002 %, решта H₂O, в нормі 1,0 л/т.

Біостимулятор Вітазим містить у своєму складі біологічно активні речовини, такі як: брасиностероїди, триаконтанол, органічні кислоти, вітамін B₁; Вітамін B₂; вітамін B₆; вітамін B₁₂, глікозиди, K₂O - 0,8 %, Cu (EDTA) - 0,07 %, Zn (EDTA) - 0,06 %, Fe (EDTA) - 0,20 %, брасиностероїди - 0,0075 %, триаконтанол - 0,0075 %, органічні кислоти - 0,005 %, глікозиди - 0,0005 %, та вітаміни B₁ - 0,0005 %, B₂ - 0,0003 %, B₆ - 0,0001 %, B₁₂ - 0,0002 %, решта H₂O, в нормі 1,0 л/т [5].

Для вивчення впливу передпосівної обробки насіння гречки на її урожайність на колекційно-дослідному полі закладу вищої освіти Подільського державного університету у 2024 році проводився польовий дослід, який включав в себе два фактори: фактор А - сорт: Володар, Подільська, фактор В - передпосівна обробка насіння: 1. Контроль без обробки; 2. Обробка насіння стимулятором росту Вітазим у нормі 1,0 л/т. Площа ділянок 50 м². Повторність - триразова. Спосіб розміщення ділянок - систематичний.

При оцінці урожайності гречки їстівної встановлено, що на контрольному варіанті, де стимулятор росту не застосовувався, урожайність становила 1,85 т/га у сорту Володар та 1,73 т/га у сорту Подільська (табл.).

Таблиця

Урожайність гречки залежно від передпосівної обробки насіння, т/га

Фактор А - Сорт	Фактор В - Обробка насіння	Урожайність, т/га насіння
Володар	Контроль без обробки	1,85
	Обробка насіння Вітазимом	2,18
Подільська	Контроль без обробки	1,73
	Обробка насіння Вітазимом	2,08
H _{IP05} , т/га		A - 0,12; B-0,12; AB-0,25

Проведення передпосівної обробки насіння Вітазімом позитивно позначилося на урожайності гречки. У сорту Володар вона становила 2,18 т/га, а у сорту Подільська - 2,08 т/га, що більше від контролю відповідно на 0,33 та 0,35 т/га або 17,8 та 20,2 %

Результати дисперсійного аналізу підтверджують достовірність отриманих результатів, оскільки найменша істотна різниця (HP_{05}) менша від фактичних приростів урожаю, отриманих за рахунок збільшення ширини міжрядь.

Таким чином, проведення передпосівної обробки насіння гречки Вітазімом дозволяє підвищити урожайність гречки на 0,33-0,35 т/га

Джерела інформації:

1. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво. - К.: Аграрна освіта, 2001. - 591 с.
2. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник. - 5-те вид., виправ., допов. - Львів: НВФ "Українські технології", 2020. - 806 с.
3. Україна Патент України на винахід (перереєстроване авторське свідоцтво СРСР) № 12243; МПК A01N 25/00, A01P 21/00, C07 15/00; Заявка 4491609/SU від 10.10.1988, Шевчук М.І., Букачук О.М., Мандриченко С.В., Кушнір В.М., Жук О.М. № 4, 1996 р. "Спосіб передпосівної обробки льону, гороху, гречки".
4. Україна Патент № 110300; МПК A01C 1/00, A01N 25/00; Заявка U201601035 від 8.02.2016, Дерев'янський В.П., Молдован В.Г., Сучек М.М. № 19, 2016 р. "Спосіб вирощування гречки".
5. Вітазім. URL: <https://sadboks.com.ua/ua/p1152526147-biostimulator-vitazim-vitazyme.html> (дата звернення 18.03.2026 р.)

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

- Спосіб передпосівної обробки насіння гречки, що включає обробку стимулюючими речовинами, який **відрізняється** тим, що для цього використовують біостимулятор, до складу якого входить, %: K_2O - 0,8, Cu (EDTA) - 0,07, Zn (EDTA) - 0,06, Fe (EDTA) - 0,20, брасиностероїди - 0,0075, триаконтанол - 0,0075, органічні кислоти - 0,005, глікозиди - 0,0005, та вітаміни B_1 - 0,0005, B_2 - 0,0003, B_6 - 0,0001, B_{12} - 0,0002, решта - H_2O , в нормі 1,0 л/т.